

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120012770
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120012770.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci vedenej proti odsúdenému: L. U., nar. XX.XX.XXXX v M., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 23.2.2021 sp. zn. 28PP/132/2020, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20.5.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného L. U., nar. XX.X.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 23.2.2021, č.k. 28PP/132/2020 súd rozhodol podľa § 66 ods. 1, písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že návrh odsúdeného L. U. o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že odsúdený podal na Okresný súd Trnava žiadosť o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou na základe rozhodnutia Okresného súdu Topoľčany v konaní spisová značka 1T/93/2017, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre, sp.zn. 1To/107/2018 zo dňa 15.1.2019.

Z hodnotenia odsúdeného prvostupňový súd zistil, že odsúdený bol dňa 29.01.2019 premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej len „ústav“) na ďalší výkon trestu. Po týždennom pobyte na nástupnom oddiele bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“, kde sa nachádza doposiaľ. Správanie a vystupovanie menovaného počas výkonu väzby a výkonu trestu v predchádzajúcom ústave bolo na požadovanej úrovni. Interné normy dodržiaval, príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektoval, chodil riadne usstrojený a upravený, v dodržiavaní hygieny sa žiadne nedostatky nevyskytli. Vo svojich veciach si udržiaval poriadok. V kolektíve odsúdených konflikty nevyvolával. Disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný nebol. Odsúdený trávil svoj voľný čas sledovaním televízneho vysielania, čítaním kníh a dennej tlače, zúčastňoval sa vychádzok a hrával spoločenské hry. Zo športových aktivít sa venoval najmä posilňovaniu. Svoj voľný čas trávil zmysluplne. Správanie a vystupovanie menovaného počas jeho pobytu v tunajšom ústave je na veľmi dobrej úrovni. Príkazy a nariadenie príslušníkov v plnej miere rešpektuje, v osobných veciach si udržiava poriadok. Osobnú hygienu dodržiava, chodí riadne usstrojený. Výkonom funkcie z radov odsúdených poverený nebol. Doposiaľ bol dvakrát disciplinárne odmenený, naposledy dňa 04.03.2020 udelením mimoriadneho voľna na opustenie ústavu na jeden deň za dlhodobé vzorné plnenie pracovných povinností. Disciplinárne potrestaný nebol. Počas výkonu trestu odňatia slobody v tunajšom ústave bol pracovne zaraďovaný podľa potrieb ústavu. Od 10.12.2019 až doposiaľ je pracovne zaradený na pracovisku v ústave s voľným pohybom, vnútorná prevádzka - kuchyňa príslušníkov, ako čašník. Predtým pracoval v kuchyni odsúdených (od 14.03.2019 do 09.12.2019). Pracovné povinnosti si plní zodpovedne, k spokojnosti nadriadených, pracovné návyky a zručnosti má osvojené v dostatočnej miere. Jeho pracovná morálka

je na veľmi dobrej úrovni. Odsúdený je vyučený v odbore kuchár - čašník. Po ukončení školy pracoval ako čašník, neskôr ako osobný vodič matky, ďalej podnikal s motorovými vozidlami a pracoval aj ako murár na stavbách. Jeho posledným pracovným miestom pred vzatím do výkonu väzby bola práca krupiéra v herni. Je slobodný, pred nástupom do výkonu väzby žil vo vzťahu s družkou, s ktorou majú dve maloleté deti. Vyživovaciú povinnosť si nahlásil na obe deti, aj si ju plní. Pravidelný kontakt všetkými dostupnými formami počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava s rodičmi a neterou. Kontakt písomnou formou udržiava s bývalou družkou kvôli ich spoločným deťom. Vzťahy v rodine sa javia ako funkčné, menovanému sú rodičia oporou. Odsúdený uviedol, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody by šiel bývať k rodičom. Resocializačná prognóza je podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania priaznivá. Na základe uvedených skutočností skonštatoval, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporučil ho podmiennečne prepustiť.

Súd v odôvodnení svojho uznesenia ďalej uvádza, že u odsúdeného nebola splnená jedna z materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia. Súd uviedol, že riziko recidívy je príliš veľké. Odsúdený je doposiaľ dvakrát súdne trestaný, prvýkrát nepodmiennečným trestom odňatia slobody za trestný čin krádeže v spojitosti s trestným činom porušovania domovej slobody. V súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody za násilný trestný čin voči blízkej osobe - družke. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 1T/93/2017 zo dňa 31.10.2018 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/107/2018 zo dňa 15.01.2019 odsúdený v období najmenej od roku 2001 do augusta 2017 spôsobil blízkej osobe (svojej družke) fyzické a psychické utrpenie bitím, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a stresu odpieraním stravy, oddychu a spánku. Odsúdený sa podľa názoru súdu dopustil natoľko závažného protiprávneho konania voči vlastnej družke, že vykonaná doba uloženého trestu odňatia slobody nie je podľa názoru súdu adekvátne spáchanému skutku. Podľa názoru súdu nič nenasvedčuje tomu, že by bol odsúdený v prípade podmiennečného prepustenia na slobodu dostatočne pripravený viesť riadny život a nedopúšťať sa ďalšej trestnej činnosti. Vzhľadom na spáchanú trestnú činnosť a jej závažnosť mal preto súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov. V jeho prípade preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatel'om trestnej činnosti.

Proti uvedenému uzneseniu Okresného súdu Trnava podal odsúdený sťažnosť, ktorú písomne bližšie odôvodnil prostredníctvom obhajcu tým, že uznesenie napádajú pre nesprávnosť výroku. Poukázali na to, že odsúdený preukázal polepšenie svojim správaním vo výkone trestu, čím je splnená jedna z materiálnych podmienok na podmiennečné prepustenie. K druhej materiálnej podmienke obhajoba uviedla, že odsúdený opakovane oľutoval spáchanie trestného činu, uviedol že by teraz konal inak a prejavil vôľu po prepustení viesť riadny život, pričom za kľúčový považujú fakt, že si počas výkonu väzby aj trestu riadne plní svoju vyživovaciú povinnosť k deťom. Poukázali na priaznivú resocializačnú prognózu. Odsúdený bol síce dvakrát súdne trestaný, prvýkrát však ako mladistvý, pred 27 rokmi, a nejde o druhovo identickú recidívu. Predchádzajúca trestná činnosť nie je dôvodom na konštatovanie, že odsúdený nebude viesť na slobode riadny život.

Okresný súd zhodnotil aj povahu spáchaného trestného činu, avšak ustanovenie § 66 ods. 2 Trestného zákona nemožno chápať ako ďalšiu podmienku, ktorá by okrem podmienok uvedených v § 66 ods. 1 Trestného zákona mala byť splnená. Okresný súd okrem toho opomenul právne závery odvolacieho súdu (rozhodujúceho o vine a treste odsúdeného), kde odvolací súd hodnotil charakter vzťahu medzi obžalovaným a poškodenou ako neštandardný, znížil mieru jeho zavinenia. Obhajoba poukázala tiež na závery psychologického rozboru osobnosti poškodenej (vykonaného v rámci dokazovania v konaní o vine a treste odsúdeného). Okresný súd zle interpretoval odvolací rozsudok, nesprávne poukázal na časové rozpätie konania odsúdeného. Takže nezohľadnil neštandardnú povahu spáchaného trestného činu, zníženú mieru zavinenia a ostatné skutočnosti, ktoré viedli odvolací súd k mimoriadnemu zníženiu trestu odňatia slobody (nemalo ísť o „natoľko závažné protiprávne konanie voči vlastnej družke“ ako tvrdí OS Trnava). Preto žiada uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vo veci sám (sťažnostný súd) rozhodnúť tak, že odsúdeného podmiennečne prepustí na slobodu.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Krajský súd v Trnave ako nadriadený súd, oprávnený rozhodovať o sťažnosti odsúdeného proti napadnutému uzneseniu Okresného súdu Trnava, preskúmal v zmysle ustanovenia § 192 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré predchádzalo tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí správne uviedol, že odsúdený splnil formálnu podmienku podmieničného prepustenia, teda vykonanie príslušnej časti trestu odňatia slobody. Rovnako správne prvostupňový súd posúdil, že odsúdený nespĺňal tú podmienku, podľa ktorej súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Podmieničné prepustenie je na mieste len vtedy, keď všetky okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že pre spoločnosť nie je reálne riziko recidívy odsúdeného, ak bude žiť na slobode. Ako na to správne poukázal súd prvého stupňa, odsúdený mal možnosť preukázať že trestná činnosť bola ojedinelé vybočenie z dodržiavania pravidiel stanovených právnych poriadkom, bol už v minulosti nielen priestupkovo postihnutý, ale aj odsúdený, napriek tomu sa dopustil trestnej činnosti násilného charakteru, je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

V danom kontexte nemožno prihliadnuť ani na sťažnostnú námietku, že u obžalovaného bola splnená druhá materiálna námietka (neexistencia rizika recidívy) z dôvodu, že odsúdený oľutoval opakovane trestnú činnosť, prejavil vôľu viesť riadny život, plní si vyživovaciu povinnosť. Z hľadiska vyživovacej povinnosti ide o zákonnú povinnosť rodiča voči dieťaťu, ktorej dobrovoľné plnenie si (v protiklade s hrozbou trestného stíhania pre jej zavinené neplnenie) nemožno klásť ako rozhodujúci dôkaz o pozitívnej prognóze správania sa odsúdeného v budúcnosti.

V danom prípade sú rozhodujúce okolnosti spočívajúce v konaní odsúdeného pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody (pri zohľadnení toho, že odsúdený splnil prvú materiálnu podmienku pre rozhodovanie o podmieničnom prepustení). Na rozdiel od názoru odsúdeného krajský súd zhodne s úvahou okresného súdu zohľadňuje aj závažnosť spáchaného trestného činu a to v kontexte podkladov, na základe ktorých prezumuje schopnosť a predpoklady odsúdeného po podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vyhýbať sa páchaniu trestnej činnosti. Tými sú najmä posúdenie osoby odsúdeného a to nielen na základe hodnotenia jeho správania v kontrolovanom prostredí, ale aj na základe jeho trestnej minulosti, jej závažnosti, eventuálne frekvencie. A to bez ohľadu na okolnosť, či prišlo k zahľadaniu predošlých odsúdení. Súd je oprávnený prihliadať na skutočnosť, že osoba bola opakovane súdne trestaná, a to pri vyhodnotení odsúdeného ako osoby so sklonmi k páchaniu trestnej činnosti, k porušovaniu právnych noriem.

Podmieničné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmieničnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmieničnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky, t. j. predpoklad vedenia riadneho života po prepustení z výkonu trestu, je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti ako aj resocializačnú prognózu odsúdeného. Krajský súd vyhodnotil, že v súčasnosti, pri zohľadnení dĺžky uloženého a doposiaľ vykonaného trestu, aktuálne správanie odsúdeného vo výkone trestu je výsledkom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie je možné bez dôvodných pochybností urobiť záver, že by bolo dôsledkom jeho skutočného polepšenia sa, ktoré by dávalo nádej, že v budúcnosti povedie riadny život.

K ďalším námietkam uvedeným v odôvodnení sťažnosti podanom obhajcom odsúdeného krajský súd uvádza, že úvahy obhajcu, že okresný súd opomenul závery odvolacieho súdu, že zle interpretoval rozsudok, nezohľadnil neštandardnú povahu spáchaného trestného činu, sú síce legitímnou sťažnostnou obranou odsúdeného, avšak nespôsobilou viesť k inému záveru súdu, ako tomu, že bol to práve odsúdený, ktorý sa dopustil fyzického a psychického nátlaku voči poškodenej, a jej

ponižovania. Ak obhajoba poukazuje na túto časť odôvodnenia odvolacieho súdu rozhodujúceho o vine obžalovaného, potom je potrebné uviesť, že tieto právne závery nemožno vytrhnúť z celkového a celého odôvodnenia rozsudku, v ktorom sa okrem iného uvádza tiež to, že len zákaz reformatio in peius bránil odvolaciemu súdu skúmať i širší rozsah zavinenia obžalovaného z pohľadu závažnejšieho konania v zmysle § 208 ods. 1, 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona, a to s odkazom na konštatované zlomené rebrá, použitie zbrane - tyčky od ručnej činky. Rovnako tak možno poukázať na skutočnosť, že odsúdený spáchal trestný čin po dlhší čas a to napriek tomu, že odvolací súd upravil skutkovú vetu v časti obdobia páchania trestného činu. Poukaz odvolacieho súdu o neštandardnom vzťahu medzi obžalovaným a poškodenou možno vykladať aj tak, že je neštandardné, ak poškodená napriek konaniu obžalovaného neochránila seba ani deti pred spoznávaním násilností zo strany obžalovaného a pred intenzívnejším konaním zo strany obžalovaného. Rovnako tak samotný odvolací súd zdôraznil, že ani prípadné provokácie zo strany poškodenej neoprávňovali obžalovaného k uvedenému konaniu voči poškodenej a deťom. Nie je však úplne zrejmé, čo vyhodnotil odvolací súd ako zníženú mieru zavinenia, či motív konania obžalovaného a či tým motívom mali byť provokácie poškodenej alebo vplyv steroidov.

Vzhľadom na vyššie uvedené krajský súd, pri konštatovaní, že okresný súd správne rozhodol o zamietnutí návrhu odsúdeného L. U., rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.